

unam vel aliam causam committere, non univer-
sam jurisdictionem transferre Aug. Barbof. collect.
cap. Cum causam, num. 5. de appellat. Molin. d.
disp. 15. n. 4. Morla Empor. Jur. tit. 2. q. 15. n. 11.
Solorzan. de Jur. Indiar. tom. 2. lib. 3. cap. 26. n. 51.
Orosio sup. n. 9. & 10. ubi quando censeatur delega-
tio ad universitatem causarum. Petr. Barbofa in d. l.
Cum prator, §. 1. num. 154. Sanch. cum plurimis
de matrimo. lib. 3. cap. 31. n. 2. & 3. Azeved. in
rubric. num. 14. tit. 9. lib. 3. Recop. Villalob. Erar.
comm. opin. lit. D. n. 57. Vantius de nullit. tit. de
nullit. ex defect. jurisd. n. 24. Maranta. de ordin.
judicior. part. 4. dist. 5. tit. an judic. sit ordinar.
n. 27. & 55. D. Gonzal. in d. cap. Si pro debilitate,
hanc in praxi admittam sententiam proficitur,
quanquam de jure cum Bartolo & aliis sentiat oppo-
sitam veriorum. Osuald. l. 17. cap. 8. lit. M.

50 Similiter ab inferiore delegatus ad specialem cau-
sam, permittitur articulum, velut examen testium,
aut citationem alii committere, de quo statim, cum
D. Covar. agendum. Præterea delegatus hic sub-
delegare valebit, ubi talis vigerit consuetudo. Aug.
Barbofa sup. n. 4. Palac. Rub. in cap. Per vestras,
notab. 2. §. 1. n. 28. Petr. Barbofa cum aliis in d. l.
Cum Prator, §. 1. n. 281. Licebit etiam delegato
subdelegare, quoties ad id ab Ordinario delegante
facultatem habuerit. Fulgos. in l. More, num. 14.
de jurisd. Morla sud. num. 9. Solorzan. cum pluri-
bus num. 52. Garcia de Benefic. part. 5. cap. 8. num.
160. Navar. in cap. Placuit, num. 70. de penit. dist.
6. Sang. de disp. 31. num. 5. & 6. Aug. Barbofa
collect. cap. Is cui, de offic. delegat. in 6. Azeved.
num. 19. & ita est tenendum, etsi controverti so-
leat, ut videre est apud Sanch. ac contrarium tueat-
ur Molina d. disp. 15. num. 4. vers. Glossa cap. Is
cui, adhærens Glossæ in cap. Cum causam, de appel-
lat. Fachin. controvers. lib. 1. cap. 45. nam ratio,
qua prohibetur delegato subdelegatio, est quia ni-
hil jurisdictionis proprium habet, quod possit in
subdelegatum transferre l. 1. §. Qui mandatam,
de offic. ejus cui mand. l. More §. de jurisd. at cum
conceditur per Ordinarium potestas subdelegandi,
ipse met confert propriam jurisdictionem illi, quem
delegatus constituit, sicuti in delegato Proconsul-
lis, & aliis prænotavimus sup. num. 28. Vide infra
n. 53.

Ibi: Est tamen ad interpretatio-
nem.

51 Aliud est mandare jurisdictionem, & aliud
dare judicem. Ant. Fab. in ration. ad l. Legatus,
de offic. Procons. de quorum differentia D. Gonzal.
in d. cap. Si pro debilitate, n. 8. & 9. de offic. delegat.
& alii, quos ipse refert. Illud observandum, quod
jurisdictionem mandat, qui eam propriam habet,
l. More §. de jurisd. Judicem dat, cui lege,

Senatusconsulto, aut more majorum concessum
est D. Gonzal. num. 8. Cujac. ad dict. l. More. Ex
quo inferitur, quod ab eo, cui mandatur jurisd. i-
o, ad Prætorem qui mandavit, non provocatur secus
à judice dato. Cujac. ad tit. de jurisd. in princip.
vers. Malè etiam quidam negant D. Gonzal. in cap.
Super questionum, num. 5. de offic. delegat. Man-
dare jurisdictionem refertur ad universitatem cau-
sarum, delegare autem ad specialem causæ cogniti-
onem. Orosio. ad tit. de officio ejus cui, in princip.
num. 4.

Ibi: Ut cum potissimum differat
Legatus.

52 Qui tenent delegatum à Legato Sedis Aposto-
licæ subdelegare posse, non solum nituntur pari-
tati Legati Proconsulis, & hujus delegati, sed
etiam præcellenti dignitati Legati, præsertim à la-
tere, qui instar Principis obtinet regiam faculta-
tem & auctoritatem. Azor. Instit. Moral. lib. 5.
cap. 31. in fin. Sed videas supra, n. 47.

Vers. Et profecto quibusdam.

53 Delegatus ab inferiore ad unicam causam, non
prohibetur alii committere aliquem ejus articulum,
ut examen testium, aut citationem. Molin. d. disp.
15. num. 4. in fin. Azeved. sup. num. 14. Aug. Bar-
bofa collect. d. cap. Cum causam, num. 4. C. Gonzal.
in d. cap. Si pro debilitate, num. 17. Maranta sup. num.
54. Sanch. d. lib. 3. disp. 31. num. 10. ubi plures.
Petr. Barbofa in d. §. 1. num. 126. quod verum ha-
bet de nuda citatione, testiumve examine jurisdic-
tionem non exigentibus; nam actus jurisdictiona-
les subdelegare delegatus non valet, ut præfati
cum D. Covar. docent; & tamen absque contro-
versia non est, ut videre licet apud Petr. Bar-
bof. à num. 111. Fachina. controversiar. lib. 1.
cap. 46.

54 Ultra interpretationes ad caput Cum Bertoldus,
de re judic. quas D. Covar. adducit, ac rejicit, pos-
sent alia accommodari ex traditis supra n. 50. Prima
quod eò loci vigeat consuetudo. Secunda, quod
Ordinarius concesserit subdelegandi facultatem:
quem intellectum probat Petr. Barbofa n. 119. cum
seqq.

55 At noster Præses, re exactè discussa, resolvit
quod in d. cap. Cum Bertoldus, subdelegatio non
tenuit secundum juris principia, etsi nihil de nul-
litate sit dictum, quia cum causa jam ad Curiam
fuisset delata, opus non erat ea declaratione, &
causæ prout contigit, refertur in textu. Quem in-
tellectum amplexi sunt Molin. de just. & jur. tract.
5. disp. 15. n. 4. vers. Ut habetur cap. Cum Bertoldus,
Sanch. sup. d. num. 10. D. Gonzal. ubi proxime,
Sahagun in d. cap. Si pro debilitate n. 1.

D. DIDACI YBAÑEZ
DE FARIA,
NOVÆ ADDITIONES
ET OBSERVATIONES
AD D.D. COVARRUVIAS
VARIAS RESOLUTIONES.

Ad Libri IV. Caput I.

SUMMARIUM.

- 1 Roma à quo condita, & dicta, dubitatur.
- 2 Romulus illam construxit, & quo tempore.
- 3 Romani natalem urbis Palilibus ludis celebra-
runt.
- 4 Romulus in tribus populum distribuit.
- 5 Tribus tres ex populo à Romulo institutæ, & quo-
modo nuncupate.
- 6 Singula tribus in curias decem divisæ, & unde no-
mina acceperint.
- 7 Romulus populum in tres partes secuit, quas tri-
bus appellavit, & quomodo eas vocaverit.
- 8 Curia unde nomen sumserint.
- 9 Tribus unde sic vocatæ.
- 10 De discrimine inter tribus & curias.
- 11 Romulus Rempublicam ad instar Atheniensis in-
stituit.
- 12 Tribus à quibus creatæ.
- 13 Tribuum urbanarum & rusticarum differentia.
- 14 De divisione populi in classes à Servio Tullio
facta.
- 15 Unui tribui duplex nomen nonnunquam indiceba-
tur.
- 16 Marsicum bellum quare ita vocatum, quando, &
qua de causa introductum.
- 17 Tribus Romane numero triginta quinque.
- 18 Nomina curiarum quæ extant, recensentur.
- 19 Tribuum propria nomina, & unde sic appel-
late.
- 20 Servius Tullius Rex quas tribus adjecerit, &
quandiu regnaverit.
- 21 Præogativa tribus quæ dicebatur.

- 22 De tribu quæ Princeps vocabatur.
- 23 Verbum Princeps, quomodo accipitur.
- 24 De Mentina tribu.
- 25 Cecrops Athenarum conditor populum suum in
duodecim vicis digessit.
- 26 Theseus Athenarum Rex & instaurator vicos ad
unam urbem redegit.
- 27 Item Patricios à plebeis se gregavit.
- 28 Urbs Athenæ, quæ aliàs Cephisia, unde nomen
acceperit.
- 29 Fuit in tribus digesta.
- 30 Nomina tribuum Atheniensium.
- 31 Tribus Antigonis & Demetris, quare ita nuncu-
pate.
- 32 Attalus quis fuerit.
- 33 Prolomæus Egyptiorum Rex de Atheniensi Re-
publica maxime benemeritus.
- 34 Quomodo describebantur cives in tribubus Athe-
niensibus, remissive.
- 35 De tribubus Hebræorum.
- 36 Illæ à quibus denominate.
- 37 Tribules omnes à suo capite descendebant.
- 38 Numerus tribuum Hebræorum nunquam est au-
ctus, aut diminutus.
- 39 Quibus modis manumissi apud Romanos cives fie-
bant.
- 40 De manumissione in Ecclesia.
- 41 Libertatem lege ipsa obtinentes cives Romani effi-
ciebantur.
- 42 Idem est de illo qui moram libertatis est passus.
- 43 Similiter evenit in libertate per præscriptionem
questam.
- 44 Manumissi alio modo quam censu, vindicta,
aut aliis modis præmissis, cives Romani non
erant.
- 45 Ciceronis locus intelligitur.
- 46 Vindicta manumitti quid sit, & unde sic dica-
tur.